

DIREKTIONEN FÖR ÅLANDS YRKESKOLA

LÄROPLAN FÖR

utbildningsprogrammet inom

MEDIA OCH KOMMUNIKATION

Läroplanen följer gällande lagstiftning för utbildning efter grundskolan ÅFS 52/97.

Yrkesutbildningen enligt denna läroplan motsvarar nivå 3 i EG:s klassificering, enligt EG-medlemstaternas beslut om betygens jämförbarhet (85/368/EEG).

INNEHÅLL

Inledning	4
Programmål	6
Kommentarer till programmålet	7
Programidén	8
Studiernas uppbyggnad	9
Programstruktur, MK	10
GRUNDLÄGGANDE OCH YRKESINRIKTADE STUDIER	11
1. Baskunskaper inom media och kommunikation	11
Grafisk produktion	
Bild och form	
Kommunikation	
Mediekunskap	
Arbetsmiljö och säkerhet	
2. Teknisk datorkunskap	16
3. Grafisk kommunikation	18
4. Medieproduktion	20
Produktionsprocessen	
Foto	
Film	
5. Multimedia A	24
6. Grafisk illustration	26
VALBARA ÄMNEN	
7. Projektarbeten inom yrkesområdet	24
8. Programmering	28
9. Multimedia B	30

10. Blocket för vidare studier	32
11. Språkblocket	33
12. Övriga valbara ämnen	33
BEDÖMNING AV DE STUDERANDE	34

Bilaga: Studieplan

INLEDNING

Förändringar i omvärlden leder till att krav ställs på förändringar inom utbildningen. Yrkeslivet i dag kräver flexibilitet och nya kompetenser. Gränserna mellan olika yrken suddas ut och nya verksamhetsområden uppstår. Den internationella handeln ökar liksom människors rörlighet över nationsgränserna. Detta är förändringar som ställer högre krav på språkfärdigheter och kunskaper om andra människors livsvillkor, politik, kultur och religion. Miljöfrågor har fått en ökad betydelse och ingår nu i ett bredare perspektiv, kopplat till ekonomiska, sociala och kulturella frågor. Utbildning i miljöfrågor ses som avgörande för att uppnå en hållbar utveckling och förbättra människors förmåga att lösa miljö- och utvecklingsfrågor. Den tekniska utvecklingen är explosionsartad och vi kan idag bara ana de möjligheter som finns inom informationstekniken.

Betydelsen av ett mångsidigt kunnande ökar alltmer. Följande kompetensområden bör uppmärksammas och integreras i alla branschprogram och i alla studier:

- internationalisering
- hållbar utveckling
- teknologisk samt kunskaps- och informationsteknisk utveckling
- företagsamhet
- kvalitet och kundinriktning
- konsumentkunskap
- arbetarskydd och hälsa

Den internationalisering som pågår i samhället och i näringslivet medför nya drag i arbetet, vardagslivet och umgängeskulturen. Då utbildningen internationaliseras är avsikten att ge de studerande yrkeskunskaper och färdigheter, med vilka de kommer till rätta i en mångkulturell miljö och kan placera sig på arbetsmarknader som internationaliseras. Språkkunskaper och social kompetens är viktiga ingredienser inom internationaliseringen.

Kraven på hållbar utveckling och miljömedvetenhet ökar. Den ökande miljömedvetenheten leder i sin tur till att förmågan att arbeta för en hållbar utveckling börjar ses som ett kvalitetskriterium och en konkurrensfaktor inom produktion och service. En sund och trivsamt miljö värdesätts allt mera. Utbildningens uppgift blir att ge de studerande ett sådant kunnande och en sådan övertygelse att de är beredda att arbeta för en hållbar utveckling både i sitt arbete och i sitt vardagsliv.

Teknologin utvecklas allt snabbare och de yrkesmässiga kraven växer. Utvecklingen av informations- och kommunikationstekniken förändrar arbetets innehåll, arbetets uppläggning och arbetsplatsens karaktär. Utbildningen har som mål att de studerande skall behärska den moderna tekniken inom sitt eget område samt kontinuerligt kunna utveckla och mångsidigt utnyttja kunskaperna och färdigheterna.

Dagens arbetsplatser och den yrkesmässiga rörligheten förutsätter goda och mångsidiga yrkesfärdigheter, flexibilitet i tänkande och attityder samt företagsamhet.

Överallt fäster man allt större uppmärksamhet vid kvalitet och arbetsresultat. Produkter och service måste vara konkurrenskraftiga både nationellt och internationellt. Verksamheten skall vara kundinriktad så att den beaktar individuella behov, kundernas förväntningar och de varierande service-

situationerna. Också konsumenter har rättigheter, ansvar och skyldigheter, som de studerande behöver känna till i sina yrkesroller och som medborgare. Service- och konsumentkunskap krävs i alla sammanhang.

Arbetskydd och hälsa hör väsentligt samman med all yrkesverksamhet. Viktigt är att de studerande känner till föreskrifter och anvisningar om arbetskyddet i sin bransch och följer dessa. De skall lära sig att identifiera faror och hälsorisker som förekommer i arbetet och skydda sig mot dem samt undvika varje form av riskmoment.

Gemensam baskompetens

Utbildningen har som mål att med de studerande som aktörer utveckla följande färdigheter som oberoende av branschinriktning har samma aktualitet:

- inlärningsfärdigheter
- förmåga att lösa problem
- interaktions- och kommunikationsfärdigheter
- förmåga att samarbeta
- etiska och estetiska färdigheter

Inlärningsfärdigheter skall utbildningen utveckla genom att ge de studerande beredskap för livslångt lärande och inspiration att utveckla sig själva. De bör kunna utvärdera sin egen inläring och sitt kunnande och planera sina studier. De skall lära sig att inhämta, organisera och bedöma kunskap och att tillämpa tidigare förvärvad kunskap i nya situationer.

Förmågan att lösa problem utvecklas genom att de studerande under utbildningen får färdigheter i att handla flexibelt och nyskapande i sitt arbete och i olika problemsituationer.

Interaktions- och kommunikationsfärdigheterna skall uppmärksammas i utbildningen så att de studerande lär sig att klara av olika slag av interaktiva situationer i arbetslivet. De skall öva sig i att förhandla och i att kommunicera muntligt och skriftligt samt i att använda sig av informations-teknik i samband med utbyte och förmedling av information.

Förmågan att samarbeta skall de studerande utveckla så, att de blir vana att agera tillsammans med andra, bl.a. i team, och att vara flexibla och observanta i sina människorelationer. De skall kunna identifiera egna och andras känslolägen och beakta dem på ett konstruktivt sätt i sitt arbete.

Etiska och estetiska färdigheter skall utbildningen inpränta genom att lära de studerande att hantera och lösa etiska problem, att vara medvetna om sina egna liksom även kulturbetingade värderingar och att beakta dem i sitt arbete. De studerande bör kunna handla ansvarsfullt och objektivt och hålla sig till ingångna överenskommelser. I sitt arbete bör de iaktta yrkesetiska normer såsom tystnadsplikt, datasekretess och konsumentskyddsbestämmelser.

PROGRAMMÅL

Syfte

Utbildningen inom programmet för media och kommunikation skall ge grundläggande kunskaper inom området kommunikation samt ge en bred orientering inom medieområdet. Programmet skall även ge en grund för fortsatt lärande i arbetslivet och för vidare studier.

Programmets karaktär och uppbyggnad

Tyngdpunkten inom programmet för media och kommunikation är kommunikation i teori och praktik. Medieområdet är i ökande omfattning en viktig del av samhället och kunskap om kommunikation via bild, text och ljud behövs inom många olika verksamheter och på olika nivåer.

Utbildningen ger förståelse och erfarenhet av kommunikation genom olika medier samt ger tillfälle att pröva och utveckla den egna förmågan att förmedla kunskap.

I utbildningen behandlas huvudsakligen masskommunikationen via medier. Insikter om kommunikation utvecklas i utbildningen genom att de studerande lär sig kommunicera budskap till olika mottagare. Förståelse av mediernas roll och förutsättningar skapas genom arbete med medietekniken. Hantering av medietekniken är med andra ord inte bara ett mål utan också ett pedagogiskt redskap.

Bild, text och ljud är byggstenar i utbildningen. Bilden som kommunikativ budbärare har en stor plats och bildkunskap i olika former har en viktig roll. Text representeras i utbildningen av skrivandet, som är en basfärdighet i flera medieformer. Ljud har en nära koppling både till talad text och till rörliga bilder inom radio- och TV-området. Multimedia, där bild, text och ljud samverkar i en helhet, är en teknik som ingår i utbildningen.

För att kunna möta den snabba tekniska utvecklingen ger utbildningen en bred kompetens där såväl teoretisk som teknisk förståelse poängteras. Den ger också en bred bas av kunskaper både i kärnämnen och grundläggande medieämnen och skapar en grund för fortsatt lärande inom de aktuella yrkesområdena.

Datorn är ett dagligt verktyg inom mediaområdet och kunskaper i att använda den moderna informationstekniken är något som utvecklas i varje del av utbildningen. Inom flera av de verksamhetsområden, som programmet utbildar för, ingår uppgiften att påverka en mottagare med olika slags budskap. Därför genomsyras utbildningen av ett etiskt perspektiv. En stark internationell anknytning är utmärkande för mediaområdet. Det internationella perspektivet präglar därför utbildningen.

Språkliga färdigheter i svenska och engelska är centrala i utbildningen. Språket är ett redskap för kommunikation, men också för reflektion och lärande. I utbildningen utvecklas en analytisk förmåga, en bred språklig repertoar och en förståelse av att språket måste anpassas efter kommunikationssituationen. En samverkan mellan kärnämnen och karaktärsämnen är nödvändig för att utbildningen skall utveckla den kombination av kompetens som efterfrågas i arbetslivet.

Miljöperspektivet präglar utbildningen både vad gäller fysisk och psykosocial arbetsmiljö och förutsättningar för en ekologiskt hållbar utveckling.

Den snabba tekniska utvecklingen inom mediaområdet ställer stora krav på utbildningen samt dess anknytning till arbetslivet. Arbetspraktiken har en central betydelse för att skapa en helhet inom utbildningen. Den ger färdighetsträning och ökar förståelsen för den yrkesverksamhet som programmet förbereder för. Den ger också förtrogenhet med normer och krav i arbetslivet.

Kommentarer till målen för utbildningsprogrammet

Kärnan i utbildningsprogrammet är kommunikation i teori och praktik. Byggstenarna är text, bild och ljud. Utbildningen ger grundläggande kunskaper om hur man gestaltar och förmedlar ett budskap så att det väcker intresse hos mottagaren. De studerande får inblick i olika medieformer, för att sedan fördjupa sig inom ett område.

Media och kommunikation är dynamiska områden. När tekniken utvecklas förändras produktionsmetoder och yrkesroller. Den som är verksam i branschen måste vara inställd på att hela tiden bredda och fördjupa sitt kunnande. Medieproduktion är så gott som alltid ett lagarbete där personer med olika typ av kompetens samarbetar – ofta under tidspress – för att nå så bra resultat som möjligt. Det förutsätter att alla inblandade tar ansvar, både för sin egen arbetsinsats och för produktion som helhet. Eftersom undervisningen inom media och kommunikation bygger på att de studerande deltar i en produktionsprocess blir samverkan mellan och inom yrkesområden naturlig.

Mediaarbetet är en process som sällan löper problemfritt. Stoff skall samlas in, sovras, struktureras och formges, innan resultatet kan presenteras. Undervisningen i medieproduktion blir samtidigt undervisning i en rad andra ämnen. Den förbereder dessutom för arbete som till stora delar består av problemlösning.

Arbete med medieproduktion kräver i regel fortsatta studier.

Samverkan med arbetslivet

Utbildningen i skolan och den arbetspraktik som sker ute på olika arbetsplatser skall tillsammans utgöra en helhet som motsvarar programmets mål.

Inom programmet för media och kommunikation omfattar arbetspraktiken minst 6 studieveckor av utbildningen. Arbetspraktiken är viktig för att knyta ihop teori och praktik. Den studerandes erfarenheter från arbetsplatsen kan på olika sätt utnyttjas i skolan och vice versa. Genom att uppleva en arbetsplats från "insidan" lär sig de studerande något om hur en arbetsmiljö kan se ut, vilka krav som ställs och vad arbetet innebär. Förutom arbetspraktiken är det möjligt att arbetsplatsförlägga hela eller delar av studiehelheterna.

När en studerande kommer till sin arbetspraktikplats skall han/hon veta vad som förväntas av honom eller henne. På motsvarande sätt måste den eller de ansvariga på arbetsplatsen vara införstådda med praktikperiodens syfte, vilken roll arbetspraktiken har i utbildningen och vad den studerande skall få ut av praktikperioden. Fungerande arbetspraktik förutsätter en dialog mellan skolan och respektive företag. Det väsentliga är att ansvariga på arbetsplatsen får tid och tillfälle att diskutera arbetspraktikens mål och utformning tillsammans med lärare

och studerande. När dialogen fungerar medför den vinster för alla parter. För den studerande och för den ansvarige på arbetsplatsen är det viktigt att läraren besöker praktikplatsen för att på olika sätt ge sitt stöd samt delta i bedömningen av den studerandes arbetspraktik.

Programidén

Programmålen signalerar att det finns en bärande tanke bakom programmet och att denna grundläggande tanke skall genomsyra programmets samtliga ämnen och studiehelheter. Den studerande skall uppfatta sin utbildning som en helhet.

Men programmål kan väcka frågor: Vad innebär de konkret? Hur gör man för att uppnå dem?

Färdiga svar på sådana frågor finns inte. Lärare/lärlarlag och studerande måste göra en egen tolkning av programmålen för att komma till insikt om hur man bäst skall uppnå dem.

Det är skolans skyldighet att inom läroplanens ram se till att de studerande får en så gedigen utbildning som möjligt. Utbildningen skall alltid återspegla läroplanens intentioner och mål.

Läroplanen anger vilka mål undervisningen skall sträva mot och vilka mål en studerande minst skall ha uppnått för att bli godkänd. Några krav på förkunskaper anges inte i läroplanen. I stället framhålls vilka kunskaper de olika ämnena och studiehelheterna bygger på. Studiehelheternas mål och centrala innehåll har beskrivits på berömlig nivå. Det avgörande är att de studerande besitter dessa kunskaper, inte på vilket sätt kunskaperna har inhämtats.

Studiehelheternas ämnestexter fungerar som vägledning och redskap när lärare/lärlarlag och studerande planerar undervisningen.

Att tänka programinriktat

För att programmet skall fungera som en helhet behöver lärarna samarbeta över ämnesgränserna. Kärnämnen och yrkesämnen skall ha samma målinriktning. Det gäller att tänka programinriktat snarare än ämnesinriktat. Då upplever den studerande att undervisningen är meningsfull. Det är viktigt att lärarna i kärnämnen anpassar/varierar sina ämnen till målen för respektive program. Yrkesläraren, å sin sida, måste visa på vilka möjligheter till samverkan som finns. Viktigt är att skolan ger de organisatoriska förutsättningarna.

Det finns olika sätt att integrera kärnämnen och yrkesämnen. Populärt brukar man tala om ”infärgning”. Man låter då yrkesämnen bidra med innehåll till undervisningen i kärnämnen. Material och erfarenheter från yrkesämnen används i kärnämnesundervisningen på ett sådant sätt att de tydliggör den praktiska nyttan av t.ex. engelska och matematik.

STUDIERNAS UPPBYGGNAD

Strukturen för utbildningsprogrammet inom media och kommunikation visar programmets olika delar. Uppställningen ger en bild av programmets uppbyggnad. Här framgår vilka studiehelheter som är obligatoriska och vilka som är valbara inom ramen för de valbara ämnena.

De obligatoriska studierna ger en bred generell grund för programmet. De valbara studierna syftar till att skapa förutsättningar för de studerande att inrikta sina studier mot egna intresseområden. Strukturen visar också hur stor del av studierna som skall vara kärnämnen samt hur stor del som skall inrymmas inom ramen för de valbara ämnena.

Studierna inom programmet omfattar 120 studieveckor (sv). Ett studieår omfattar 40 studieveckor och en studievecka motsvarar en studerandes arbetsinsats på 40 timmar. Den nominella omfattningen av studierna är densamma, trots att den tid det tar för de studerande att avlägga examen kan variera individuellt på basen av den studieväg som valts samt tidigare studier och erfarenhet.

Examensbenämningen är medicassistent.

Yrkesinriktade studier

De grundläggande och de yrkesinriktade studiernas omfattning är 70 studieveckor, av vilka minst 6 studieveckor skall genomföras som arbetspraktik. Studiehelheterna skall genomföras i enlighet med de mål som anvisas i denna läroplan.

Skolan kan indela studiehelheterna i studieavsnitt på det sätt som de planerade studiearrangemangen förutsätter.

Kärnämnen

Kärnämnen inom programmet inom media och kommunikation omfattar 30 studieveckor.

Valbara ämnen

De valbara ämnena uppgår till 20 studieveckor. Målsättningen är att den studerande skall kunna specialisera sig inom för honom eller henne intressanta yrkesinriktningar eller förbereda sig för fortsatta studier.

Examensarbete

De yrkesinriktade studierna skall avslutas med ett 4 studieveckors examensarbete. Detta innebär att den studerande utför ett större självständigt arbete inom ett kunskapsområde som ligger inom programmålets ram. Examensarbetet skall utveckla den studerandes förmåga att ta ansvar för hela processen från idé till färdig produkt.

Bedömningen skall baseras på den studerandes insatser och kunskapsutveckling under hela arbetet, inte bara på slutprodukten.

PROGRAMSTRUKTUR, MEDIA OCH KOMMUNIKATION, 120 SV

YRKESÄMNEN		75 SV	
GRUNDLÄGGANDE STUDIER		28 SV	K Ä R N Ä M N E N 30 SV
1. Baskunskaper inom media och kommunikation		24 sv	
- grafisk produktion	(12 sv)		
- bild och form	(4 sv)		
- kommunikation	(4 sv)		
- mediekunskap	(4 sv)		
- arbetsmiljö och säkerhet			
2. Teknisk datorkunskap		4 sv	
YRKESINRIKTADE STUDIER		47 SV	
3. Grafisk kommunikation		20 sv	
4. Medieproduktion		16 sv	
- produktionsprocessen	(8 sv)		
- foto	(4 sv)		
- film	(4 sv)		
5. Multimedia A		6 sv	
6. Grafisk illustration	(5 sv)	5 sv	
VALBARA ÄMNEN		15 SV	
7-9. Yrkesämnesblocket		5-15 sv	
10. Blocket för vidare studier		12 sv	
11. Språkblocket		5 sv	
12. Övriga valbara ämnen			
Obligatoriska studiehelheter			
1. Baskunskaper inom media och kommunikation	24 sv	2. Teknisk datorkunskap	4 sv
3. Grafisk kommunikation	20 sv	4. Medieproduktion	16 sv
5. Multimedia A	6 sv		
Valbara studiehelheter inom yrkesområdet			
7. Projektarbeten inom yrkesområdet	5-10 sv	8. Programmering	5 sv
9. Multimedia B	5 sv		

GRUNDLÄGGANDE OCH YRKESINRIKTADE STUDIER

Ämne: Yrkesämne

Studiehelhet: 1. Baskunskaper inom media och kommunikation

Omfattning: 24 sv

Mål och centralt innehåll, berömlig nivå

Grafisk produktion

Studiehelheten skall ge grundläggande kunskaper om och praktiska erfarenheter av grafisk formgivning samt bild- och texthantering. Den studerande skall inhämta kunskaper om den grafiska arbetsgången som helhet, från idé till färdig produkt. Studierna skall också ge kunskap om och erfarenhet av modern teknik som används inom det grafiska området.

Mål som de studerande skall ha uppnått

Den studerande skall

- känna till de olika leden i den grafiska produktionsprocessen
- kunna göra idéskiss, arbetsskiss och kundlayout
- kunna tillämpa sina kunskaper för att ta fram grafiska produkter samt känna till hur man analyserar och bedömer den färdiga produkten
- kunna tillämpa grundregler för läsbarhet, typografi, grafisk formlära och korrektur
- känna till grundläggande färglära och klassificering av teckensnitt
- känna till format och falsning samt kunna utföra beräkningar med grafiska måttssystem
- kunna scanna streck- och halvtonsbilder och känna till begreppen med raster och upplösning samt kunna spara på olika lagringsmedia
- ha erfarenhet av olika bild-, illustrations- och redigeringsprogram för grafisk produktion och publicering på Internet
- ha kännedom om de viktigaste reglerna för upphovsrätt på området
- känna till den historiska bakgrund och tekniska utveckling som lett fram till dagens situation på det grafiska området
- kunna arbeta på ett resurssnålt och ur skydds- och miljösynpunkt säkert sätt.

Berömning

Berömliga (5)

Den studerande

- utför och tar ansvar för arbetsuppgifter och resultat, tar egna initiativ och väljer metoder och utrustning med hänsyn till kvalitet, miljö och ekonomi.
- utnyttjar sambandet mellan form och funktion och tillämpar praktiska och teoretiska kunskaper på ett nyskapande sätt.

Goda (3)

Den studerande

- utför på egen hand hela arbetsprocessen för olika användningsområden såväl på papper som digitalt.
- väljer typsnitt med hänsyn till läsbarhet, typografi och grafisk formgivning.

- hämtar inspiration från sin omgivning och utnyttjar sina kunskaper på ett kreativt sätt.

Nöjaktiga (1)

Den studerande

- utför, med viss handledning, grafiska produktioner från idé till färdig produkt och hanterar utrustning och material på ett för arbetet lämpligt och säkert sätt
- scannar bilder och hanterar dessa med hänsyn till publiceringsform och krav på bildkvalitet samt väljer lämpligt lagringsmedia
- beskriver sina och andras grafiska produktioner samt följer gällande lagstiftning och regler och diskuterar etiska frågor.

Bild och form

Studiehelheten skall ge grundläggande och fördjupade kunskaper i att uttrycka sig konstnärligt i två eller tre dimensioner, att kunna analysera, tolka och bedöma konstnärliga uttryck inom bild och form, att kunna samarbeta med andra i större projekt, samt att kunna presentera och exponera sina arbeten i utställningslokal eller offentlig miljö.

Mål som den studerande skall ha uppnått

Den studerande skall

- kunna skapa bilder och tredimensionella verk i olika material och tekniker
- känna till olika material, utrustning, hjälpmedel och arbetsmetoder inom bild- och formområdet
- ha kunskap om komposition, perspektiv och färglära och kan skapa olika slags arbeten för skilda ändamål
- ha kunskap om grundläggande bildanalys, -tolkning och konsthistoria
- känna till upphovsrättsregler inom bild- och formområdet
- ha kunskap om och kunna ta hänsyn till miljö- och säkerhetsaspekter och arbeta ergonomiskt riktigt

Berömliga (5)

Den studerande

- använder ett personligt och kreativt bild- eller formspråk samt utnyttjar sin valda teknik på ett lämpligt sätt.
- presenterar i samband med en utställning ett konstnärligt arbete samt analyserar och motiverar det valda materialets och teknikens betydelse för det konstnärliga uttrycket.

Goda (3)

Den studerande

- tillämpar på egen hand två- eller tredimensionella tekniker i ett kreativt och personligt gestaltande
- diskuterar och värderar olika konstnärliga uttryck inom bild- och formområdet.
- diskuterar och redogör för samband mellan innehåll, uttryck och upplevelse utifrån det egna arbetet med bild och form.
- analyserar och motiverar val av olika material och tekniker vid eget konstnärligt arbete.

Nöjaktiga (1)

Den studerande

- skapar med viss handledning två- och tredimensionella arbeten i olika material och tekniker
- kan göra grundläggande analys och utvärdering och kan ge exempel på samband mellan innehåll, uttryck och funktion samt beskriva hur bild och form kan användas i olika sammanhang
- redogör för upphovsrättsliga bestämmelser samt några viktiga miljö- och säkerhetsaspekter.

Kommunikation

Studiehelheten skall ge en helhetsbild av kommunikationsprocessen och förståelse av informationens och reklamens roll i samhället. Ett mål är att den studerande skall kunna analysera och förmedla information samt ha kännedom om de faktorer som styr val av medier. Ett annat mål är att den studerande skall utveckla förmågan att utforma budskap på ett kreativt sätt. Vidare skall studierna ge möjlighet att praktiskt tillämpa kunskap och metoder och ge kunskaper om och erfarenheter av modern teknik som används i arbetslivet.

Mål som den studerande skall ha uppnått

Den studerande skall

- förstå betydelsen av kommunikation via olika medier och deras roll i samhället
- ha kunskap om företags, förvaltningars och organisationers behov av intern och extern information, kommunikation och marknadsföring
- ha kunskap om reklamens roll och möjligheter inom marknadsföringen
- ha erfarenhet av att utforma olika informations- och reklamtexter, att muntligt framföra ett budskap samt att presentera fakta med modern presentationsteknik
- kunna tillämpa grundläggande kunskap i grafisk formgivning samt text- och bildbehandling med hjälp av modern teknik
- ha kännedom om semiotiska grundbegrepp samt förstå logotypers och varumärkens betydelse i olika kommunikationssammanhang
- ha kännedom om hur man analyserar medieproduktioner utifrån innehåll, form och målgrupp samt kunna välja medium och medieuttryck för olika målgrupper
- ha kunskap om olika yrkesroller i branschen och hur arbetet organiseras vid medieproduktioner.

Bedömning

Berömliga (5)

Den studerande

- utför arbetsuppgifter och tar ansvar för resultatet, tar initiativ och väljer metoder och utrustning med hänsyn tagen till kvalitet, miljö och ekonomi.
- drar relevanta slutsatser för utformning av olika budskap och val av medium på ett kreativt och nyskapande sätt.

Goda (3)

Den studerande

- utformar budskap på ett kreativt sätt med stöd av modern teknik och väljer medier för olika målgrupper.

- analyserar och beskriver informationens och reklamens olika sätt att kommunicera budskap.

Nöjaktiga (1)

Den studerande

- planerar och utformar, med viss handledning, budskap och väljer medier för olika målgrupper samt presenterar arbetet såväl muntligt som skriftligt med hjälp av modern presentationsteknik.
- beskriver kommunikationens betydelse i samhälle och arbetsliv.
- analyserar sina och andras medieproduktioner samt följer gällande lagstiftning och regler samt diskuterar etiska frågor.

Mediekunskap

Studiehelheten skall ge kunskap om medier och den roll de spelar i dagens samhälle. Dessutom skall studierna orientera om företagsorganisation och yrkesroller inom mediebranscherna.

Ett ytterligare mål är att ge insikt om den påverkan som medierna utövar på samhället och deras roll i den demokratiska processen.

Mål som den studerande skall ha uppnått

Den studerande skall

- ha kunskap om lokal och internationell mediestruktur och förstå den historiska bakgrunden till dagens mediesituation
- förstå mediernas olika användningsområden, sambanden och samspelet dem emellan och känna till hur medierna påverkar människor
- känna till olika medieföretags organisation och förekommande yrkesroller
- känna till betydelsefulla delar i den lagstiftning och de etiska regler som finns inom medieområdet samt de principiella resonemangen bakom dessa
- känna till begreppet public service och dess betydelse i samhället
- ha kunskap om grundläggande kommunikationsteori
- kunna använda sig av olika kanaler för att söka information och inse vikten av att kritiskt granska denna
- känna till och kunna använda sig av fakta ur olika former av medieundersökningar
- känna till några aspekter av medieteknikens utveckling och funktion för individ och samhälle.

Bedömning

Berömliga (5)

Den studerande

- analyserar och värderar olika mediernas innehåll och motiverar sina ställningstaganden.
- diskuterar betydelsen av rättsregler inom området och reflekterar över dess tillämpningar.
- beskriver hur händelser behandlats i media under olika tider.

Goda (3)

Den studerande

- analyserar budskap och reflekterar över olika mediernas svagheter och styrkor

- visar på olika sätt att via medier nå en given målgrupp och exemplifierar hur påverkan sker
- planerar, genomför, presenterar och utvärderar sina arbeten på ett sätt som är relevant i förhållande till uppgiften och den tid som står till förfogande.

Nöjaktiga (1)

Den studerande

- beskriver huvuddragen i olika mediers historiska bakgrund och funktion i dagens samhälle
- redogör för mediemarknaden och olika yrkesroller
- ger exempel på olika mediers innehåll, syften, användningsområden och den påverkan de utövar på individ och samhälle
- exemplifierar hur ett budskap når och påverkar mottagaren via olika kanaler
- hämtar fakta ur olika typer av källor och granskar dessa kritiskt
- resonerar kring etik och gällande lagstiftning inom medieområdet.

Arbetsmiljö och säkerhet

Utbildningen skall ge kunskaper om lagar och bestämmelser om arbetsmiljö och säkerhet med inriktning mot verksamhetsområdet. Den studerande skall känna till hur man kan påverka sin egen och andras arbetsmiljö för att förhindra psykisk och fysisk ohälsa och hur man medverkar till att skapa goda arbetsförhållanden.

Ämne:	Yrkesämne
Studiehelhet:	2. Teknisk datorkunskap
Omfattning:	4 sv

Mål och centralt innehåll, berömlig nivå

Datorer och perifera enheter

De studerande skall ha grundkunskaper om hur en persondator fungerar, är uppbyggd samt vilka perifera enheter och program som hör till datorn. De skall ha en helhetsbild av datatekniken och dess betydelse för samhället och individen. De skall känna till de mest allmänna datatekniska systemen och vilka möjligheter de för med sig för individen, samhället och affärsverksamheten.

De skall enligt anvisningar kunna installera de program som behövs i studierna och kunna utföra grundinställningarna i programmen.

Datoranvändning och datahantering

De studerande skall kunna använda en dator till att producera text, tabeller, databaser, grafik o.s.v. när de upprättar dokument i anslutning till studierna samt kombinera material som skapats med olika program. De skall behärska de viktigaste egenskaperna i de operativsystem som används mest inom den grafiska branschen. I studiehelheten ingår tangentbordsträning.

Kommunikationstjänster

De studerande skall självständigt kunna använda de mest allmänna data-kommunikationstjänsterna, t.ex. e-post, Internet och databaser. De skall därför kunna funktionsprinciperna för datakommunikation och datanät.

Kunskaper om datasäkerhet samt om lagstiftning och ergonomi- och miljöfrågor inom dataområdet ingår i studiehelheten.

Mål som de studerande skall ha uppnått

Den studerande skall

- ha kännedom om datorer och nätverk samt om miljöfrågor som är förknippade med datoranvändning
- ha kännedom om arbetslivets datoranvändning inom studieinriktningen
- kunna koppla och ta i bruk kringutrustning för en fungerande dator samt kunna använda dator och installera program inom yrkesområdet
- ha kunskap om datasäkerhet och lagstiftning som har betydelse för datoranvändning samt ha kännedom om etiska och demokratiska aspekter av datorteknologin
- ha kunskap om ergonomi och kunna anpassa sin arbetsplats så att arbetsskador undviks samt kunna ta ställning i övriga miljöfrågor inom området.

Bedömning

Berömliga (5)

Den studerande

- utför sina arbetsuppgifter självständigt och når snabbt avsett resultat
- anpassar sin arbetsinsats till den aktuella situationen samt analyserar och bedömer resultat samt åtgärdar avvikelser
- granskar och värderar information med utgångspunkt i tillförlitlighet, lagstiftning och etik.

Goda (3)

Den studerande

- utför sina arbetsuppgifter med omdöme och noggrannhet.
- finner lösningar på egen hand och visar säkerhet i sin programhantering
- visar ett kritiskt förhållningssätt till information via internet.

Nöjaktiga (1)

Den studerande

- använder med viss handledning olika standardprogramvaror med inriktning mot vald studieinriktning
- ger exempel på områden i arbetslivet där datorer har stor betydelse
- diskuterar datasäkerhet samt etiska och demokratiska aspekter på dataanvändning
- förklarar betydelsen av en korrekt utformad datorarbetsplats
- söker med viss handledning upp information ur olika datakällor.

Ämne:	Yrkesämne
Studiehelhet:	3. Grafisk kommunikation
Omfattning:	20 sv

Mål och centralt innehåll på berömlig nivå.

Studiehelheten skall ge ökade kunskaper i grafisk formgivning samt bild- och texthantering för att producera original till tryckta och digitala produkter. Den skall utveckla känslan för hur innehåll och form skall avvägas för att uppnå effekt. Studiehelheten skall också ge fördjupade kunskaper om och erfarenheter av modern teknik som används inom branschen. De studerande skall förstå innebörden av flerkanalpublicering.

Mål som den studerande skall ha uppnått

Den studerande skall

- kunna utforma och ta fram original för tryckta medier samt för elektronisk publicering
- förstå hur samverkan mellan bild, text och form kan förstärka budskap och upplevelser
- ha ökade kunskaper i grafisk formgivning och typografi samt känna till svenska skrivregler och veta hur korrekturläsning går till
- kunna göra grafiska specifikationer och formatmallar för produktioner samt känna till hur och varför man gör omfångsberäkning av text
- känna till additiv och subtraktiv färglära och färgsystemen CMYK, RGB och PMS
- kunna scanna olika sorters bilder, göra bildredigeringar samt välja raster och bildupplösning utifrån givna villkor samt känna till olika filformat
- kunna använda bild-, illustrations- och redigeringsprogram för alla typer av grafiska produkter samt importera och konvertera från olika datorprogram och system
- känna till olika papperskvaliteter och vad valet av vad papperskvalitet betyder för läsbarhet och bildåtergivning samt för produktionens kvalitetsintryck
- känna till olika tryckmetoder och deras användningsområden samt de krav som ställs från tryckeri till binderi.

Bedömning

Berömliga (5)

Den studerande

- utför sina arbetsuppgifter med ansvar och omdöme, tar egna initiativ och väljer metoder och utrustning med hänsyn till kvalitet, ekonomi och miljö
- tillämpar sina kunskaper på ett kreativt sätt, värderar den färdiga produkten och ger förslag på alternativa lösningar.
- scannar olika sorters bilder och gör relevanta val av färgsystem, raster, bildupplösning och filformat samt importerar och konverterar från olika datorprogram och system.

Goda (3)

Den studerande

- utför på egen hand hela produktionsprocessen och använder bild, text, färg och form på ett kreativt sätt

- arbetar med mallar och väljer papper och tryckmetod eller digital publiceringsmetod med hänsyn till läsbarhet, bildåtergivning och kvalitet samt arbetar med hänsyn till de krav som ställs från tryckeri eller hemsidesleverantör.

Nöjaktiga (1)

Den studerande

- utformar, med viss handledning, original för tryckta och digitala publiceringsformer och beskriver hur bild, text och form
- samverkar för att förstärka budskap och upplevelser
- den studerande använder svenska skrivregler och korrigerar sin produktion enligt principer för korrekturläsning
- den studerande arbetar med mallar för format och sidlayout samt omfångsberäknar text
- scannar olika sorters bilder och gör relevanta val av färgsystem, raster, bildupplösning och filformat samt importerar och konverterar från olika datorprogram och system.

Ämne:	Yrkesämne
Studiehelhet:	4. Medieproduktion
Omfattning:	16 sv

Mål och centralt innehåll, berömlig nivå

Produktionsprocessen

Studiehelheten skall ge kunskaper om produktionsprocessens olika led samt praktiska erfarenheter av teknik inom de olika medieområdena. Begrepp som färg, form, material och uttryck skall konkretiseras. Studierna skall ge teoretiska kunskaper om och praktiska färdigheter i mediernas uttrycksformer. Ett mål är också att ge medvetenhet om formens betydelse och att utveckla förmågan till kreativt skapande. Den studerande skall öva både det verbala och det visuella språket. Studierna skall också ge kännedom om mediernas olika yrkesområden och lägga grunden till ett kunnande om ergonomi, miljö och säkerhet i arbetet.

Mål som den studerande skall ha uppnått

Den studerande skall

- ha kunskaper om och praktisk erfarenhet av bild-, text- och ljudarbete
- kunna omsätta egna och andras idéer och beskrivningar till färdiga produktioner
- ha erfarenhet av arbete med komposition ur innehållsmässig, estetisk och ekonomisk synvinkel samt förstå hur samverkan mellan bild, text och ljud kan byggas upp för att förstärka budskapet
- ha erfarenhet av att presentera ett budskap såväl verbalt som visuellt och av att analysera bild, text och ljud
- känna till grundläggande teckenlära, tecknens historia och läsbarhetskriterier
- känna till grunderna i färglära och olika färgsystem som används inom olika medieområden samt färgers egenskaper och betydelse i olika sammanhang
- känna till olika material, utrustningar och hjälpmedel för produktion inom medieområdet samt förstå sambanden mellan olika led i produktionsprocessen liksom kvalitetsanspråken dem emellan
- vara orienterad om yrken inom medieområdet och om hur arbetet fungerar på arbetsplatser av skilda slag även ur ergonomiska och säkerhetsmässiga aspekter
- vara orienterad om förekommande lagstiftning och etiska regler inom medieområdet
- ha grundläggande kunskaper i presentations- och intervjuteknik.

Bedömning

Berömliga (5)

Den studerande

- genomför en medieproduktion på ett nyskapande sätt, beskriver produkten ur ett kommunikationsperspektiv och motiverar sina ställningstaganden avseende val av material, innehåll och form
- diskuterar praktiska och teoretiska problem i samband med produktionen och ger alternativ till andra lösningar av uppgiften
- analyserar förhållandet mellan verklighet och gestaltning i egna eller andras produktioner.

Goda (3)

Den studerande

- förbereder, genomför och dokumenterar sina arbetsuppgifter på ett för uppgiften lämpligt sätt
- analyserar och ger alternativa lösningar på produktionens form, innehåll och anpassning till målgruppen.

Nöjaktiga (1)

Den studerande

- framställer en medieproduktion från idé till färdig produkt och redogör för sambandet mellan arbete, tid, kostnader och den färdiga produktens kvalitet
- motiverar sitt val av produktionsmetod och tar hänsyn till miljö- och säkerhetsmässiga aspekter
- följer i sitt arbete gällande lagstiftning och regler och diskuterar etiska frågor.

Foto

Studiehelheten skall ge grundläggande förståelse för den fotografiska bildens berättarspråk. Den skall ge praktiska färdigheter i olika typer av fotografiskt arbete och utveckla förmåga till kreativt bildskapande. Studierna skall också ge kunskap om de miljö- och säkerhetsmässiga aspekterna på fotografiskt arbete.

Mål som de studerande skall ha uppnått

Den studerande skall

- ha grundläggande färdigheter i fotografering och mörkrumsteknik
- ha erfarenhet av enklare ljussättning
- ha erfarenhet av att analysera den fotografiska bildens språk och uttrycksmöjligheter
- ha kunskap om den tekniska utrustningens funktioner, möjligheter och begränsningar
- ha kunskap om olika typer av fotografiskt material, dess egenskaper och användningsområden
- kunna arbeta på ett resurssnålt och ur skydds- och miljösynpunkt säkert sätt
- ha kunskap om upphovsrättsbestämmelser och etiska regler
- känna till hur man scannar in, korrigerar och bearbetar bilder i ett bildbehandlingsprogram.

Bedömning**Berömliga (5)**

Den studerande

- analyserar, bedömer och värderar fotografiska bilder inom olika kategorier och utifrån olika aspekter
- påverkar den fotografiska processen för att ge bilden ett personligt uttryck
- uppfattar hur de olika delarna i den fotografiska processen hänger samman och drar relevanta tekniska och kreativa slutsatser i sitt arbete.

Goda (3)

Den studerande

- tillämpar sina kunskaper i fotografering och mörkrumsarbete på ett kreativt sätt.
- analyserar fotografiska bilder och ger alternativa lösningar på den fotografiska processen
- diskuterar konsekvenser och värdet av upphovsrättsbestämmelser.

Nöjaktiga (1)

Den studerande

- utför med viss handledning fotografiska uppgifter och hanterar utrustning och material på ett för verksamheten lämpligt sätt samt följer lagstiftning och regler
- beskriver sina och andras fotografiska bilder och diskuterar etiska frågor
- använder skyddsutrustning och arbetar på ett skydds- och miljömedvetet sätt
- visar hur samverkan mellan bild, text och form förstärker budskap och upplevelser.

Film

Studiehelheten skall ge de studerande möjlighet att arbeta med alla delar i en videoproduktion, från planering, enklare manus, inspelning av bild och ljud, redigering av bild och ljud till visning och analys av den egna videofilmen. Målet är också att de studerande skall inhämta kunskaper som utvecklar förståelsen för och förmågan att analysera den rörliga bildens berättarteknik.

Mål som de studerande skall ha uppnått

Den studerande skall

- kunna tillämpa sina kunskaper genom att kunna göra en enklare videoproduktion utifrån eget text- och bildmanus
- känna till grundläggande berättarkomponenter och begrepp när det gäller bild och ljud samt kunna använda dessa praktiskt vid manusarbete och vid analys av färdiga produktioner
- känna till grundläggande dramaturgi, främst dramatiskt berättande
- kunna strukturera och genomföra olika typer av intervjuer
- känna till modern teknik som används inom branschen både när det gäller bild och ljud
- kunna föra resonemang kring etik i samband med produktion av rörlig bild
- förstå de skilda förutsättningarna för produktion för public service jämfört med reklamfinansierade medier
- känna till olika yrkesroller, förekommande fackuttryck och lagar kring upphovsrätt inom rörlig bild.

Bedömning**Berömliga (5)**

Den studerande

- värderar rörliga bilder utifrån olika aspekter och motiverar sin tolkning
- ser produktionsprocessen för rörlig bild ur ett helhetsperspektiv och drar relevanta slutsatser
- beskriver kommunikationsprocessen med rörlig bild och använder verktygen på ett personligt sätt.

Goda (3)

Den studerande

- genomför en enkel videoproduktion och tillämpar sina kunskaper på ett kreativt sätt
- bedömer och värderar rörliga bilder utifrån givna kriterier samt visar hur man dramaturgiskt bygger upp olika typer av rörliga bilder
- redogör för den tekniska utrustningens funktioner, möjligheter och praktiska användning
- diskuterar konsekvenser och betydelsen av upphovsrättsbestämmelser.

Nöjaktiga (1)

Den studerande

- utför med viss handledning en enkel videoproduktion utifrån eget text- och bildmanus samt redogör för hur modern ljud- och bildteknik används inom branschen
- redogör för olika typer av berättarkomponenter och använder dem vid analys och manusarbete
- diskuterar etiska problem vid yrkesutövning och redogör för olika yrkesroller inom området
- följer gällande lagstiftning och regler samt redogör för skillnader mellan produktion för public service och reklamfinansierade medier.

Ämne:	Yrkesämne
Studiehelhet:	5. Multimedia A
Omfattning:	6 sv

Mål och centralt innehåll, berömlig nivå

Studiehelheten skall ge grundläggande kunskaper i hur text, bild, ljud och form sammanställs till en interaktiv presentation med hjälp av modern teknik och ge möjlighet till arbete med hela produktionskedjan från idé till färdig produktion. Den skall ge möjlighet att utveckla ett formspråk och en kreativ förmåga samt ge kunskaper i berättarteknik, manusförfattande och presentationsteknik. Studiehelheten skall också ge orienterande kunskaper i informationssökning, målgruppsanalys och källgranskning samt pedagogiska lösningar när det gäller struktur och navigation. Den skall ge kännedom om rättsliga och etiska regler för publicering.

Mål som de studerande skall ha uppnått efter avslutad studiehelhet

Den studerande skall

- kunna planera och skapa en enklare multimedieproduktion med hjälp av ett multimedialt författarprogram
- känna till episkt och dramatiskt berättande samt berättartekniska grepp vad gäller bildmedier och ljudmedier och kunna använda dessa i sitt arbete
- kunna inhämta text, bild och ljud samt anpassa dessa och den grafiska formen för bildskärm
- känna till mediets olika användningsområden och kunna diskutera dess möjligheter och begränsningar
- känna till kostnader och produktionstid för multimedieproduktion
- känna till inom branschen förekommande fackuttryck
- känna till etiska och rättsliga regler av betydelse för området.

Bedömning

Berömliga (5)

Den studerande

- arbetar målinriktat med kommunikation via multimediala uttrycksformer och söker självständigt kunskap för att uppnå bästa resultat
- bearbetar, analyserar och löser teoretiska och praktiska problem
- diskuterar möjligheter och begränsningar med olika medier och verktyg och gör välmotiverade val för att nå god kvalitet.

Goda (3)

Den studerande

- planerar och genomför en multimedieproduktion på ett ansvarsfullt och kvalitetsmedvetet sätt
- beskriver sammanhang och diskuterar alternativa lösningar.
- dokumenterar sitt arbete.

Nöjaktiga (1)

Den studerande

- planerar och genomför, med viss handledning, en enkel multimedieproduktion.
- beskriver hur text, bild, ljud och grafisk form samverkar och anpassas till bildskärm.

Ämne: Yrkesämne
Studiehelhet: 8. Grafisk illustration
Omfattning: 5 sv

Mål och centralt innehåll, berömlig nivå

Studiehelheten skall ge kunskaper i att gestalta en idé i bildform som illustration till en text. Studiehelheten skall ge möjligheter att arbeta med bilder för olika användningsområden och publiceringsformer och med såväl manuella som digitala tekniker. Den skall ge kunskap om illustrationens roll i ett historiskt perspektiv. Den skall också ge de studerande möjlighet att utveckla sitt eget bildskapande.

Mål som de studerande skall ha uppnått efter avslutad studiehelhet

Den studerande skall

- kunna illustrera såväl manuellt som med hjälp av datorteknik på ett sådant sätt att budskapet i bilden går fram
- kunna framställa reproduktionsdugliga original för tryckta och digitala medier
- ha grundläggande kunskap i form- och färglära, känna till hur färg och form samverkar samt kunna utnyttja symboler i illustrationer
- ha kunskap om de konsthistoriska stilepokerna och väsentliga drag i den massproducerade bildens historia
- kunna arbeta med hela arbetsprocessen från kundkontakt och idé till färdig produkt och föreslå lösningar som också innefattar ekonomiska och tekniska överväganden.

Bedömning

Berömliga (5)

Den studerande

- beskriver sambandet mellan form och funktion och gör utifrån detta bedömningar för olika medier samt tar ansvar för budskapet i illustrationerna
- tillämpar teoretiska och praktiska kunskaper på ett personligt och nyskapande sätt och analyserar och utvärderar resultatet
- exemplifierar hur bilder kan relateras till olika konsthistoriska epoker.

Goda (3)

Den studerande

- utför illustrationer för olika användningsområden och publiceringsformer och använder färg, form och symboler på ett kreativt sätt
- planerar och utför hela arbetsprocessen och tar hänsyn till ekonomiska och tekniska möjligheter och begränsningar.

Nöjaktiga (1)

Den studerande

- illustrerar, med viss handledning, såväl manuellt som med hjälp av dator och använder färg, form och symboler så att budskapet når fram
- framställer reproduktionsdugliga original för både tryckta och digitala medier med ett helhetsperspektiv på arbetsprocessen, från kundkontakten till det färdiga originalet
- redogör för hur konsthistoriska stilepoker påverkat den massproducerade bildens historia.

VALBARA ÄMNEN

Ämne:	Yrkesämne
Studiehelhet:	7. Projektarbeten inom yrkesområdet
Omfattning:	5-10 sv

Mål och centralt innehåll

Studiehelheten projektarbeten inom yrkesområdet ger möjlighet till specialisering och individuellt anpassade lösningar enligt den studerandes behov och intressen. Delar av denna helhet kan genomföras som lärande i arbete på något av företagen i branschen.

Målsättningen är antingen att fördjupa kunskaperna enligt programmets grafiska inriktning eller att bredda inriktningen och förvärva kunskaper inom särskilda intresseområden.

Studiehelheten kan inte beskrivas enligt samma modell som de övriga på grund av de individuella variationerna i innehållet.

Ämne:	Yrkesämne
Studiehelhet:	8. Programmering
Omfattning:	5 sv

Mål och centralt innehåll, berömlig nivå

Studiehelheten skall ge grundläggande teoretiska och praktiska kunskaper i programmering. Den skall även ge kunskaper om vanliga användningsområden för olika programmeringsspråk, grundläggande färdigheter i systemering och struktureringsteknik samt fördjupade teoretiska och praktiska kunskaper i ett strukturerat programmeringsspråk och kunskaper om språkets viktigaste datastrukturer.

Mål som de studerande skall ha uppnått efter avslutad studiehelhet

Den studerande skall

- kunna något programmeringsspråks grundläggande datatyper, fördefinierade strukturer och funktioner samt deras regler och syntax.
- kunna analysera programmeringsuppgifter och konstruera enkla algoritmer
- kunna systemera och strukturera programmeringsarbetet samt skriva enkla program och felsöka källkod
- känna till kompilatorns/länkarens uppgift vid arbete från källkod till färdigt program
- känna till språkens allmänna prestanda och egenskaper samt vilka programmeringsuppgifter de är bäst lämpade för
- förstå och kunna använda språkets vanliga datastrukturer såsom fält, lista och filsystem
- kunna införa och använda array, databaser och SQL
- förstå och implementera vanliga sorteringsalgoritmer
- förstå och implementera vanliga sökalgoritmer
- känna till viktiga operativsystemstandarder för bl.a. teckenkoder och utmatningsrutiner.

Bedömning

Berömliga (5)

Den studerande

- utför sina arbetsuppgifter självständigt och når snabbt avsett resultat.
- anpassar sin arbetsinsats till den aktuella situationen samt analyserar och bedömer resultat samt åtgärdar avvikelser.

Goda (3)

Den studerande

- utför sina arbetsuppgifter med omdöme och noggrannhet.
- finner lösningar på egen hand och visar säkerhet i sin programhantering.
- visar ett kritiskt förhållningssätt till information via internet.

Nöjaktiga (1)

Den studerande

- använder med viss handledning olika standardprogramvaror med inriktning mot vald studieinriktning.
- ger exempel på områden i arbetslivet där datorer har stor betydelse.

- diskuterar datasäkerhet samt etiska och demokratiska aspekter på dataanvändning.
- förklarar betydelsen av en korrekt utformad datorarbetsplats.
- söker med viss handledning upp information ur olika datakällor.
- granskar och värderar information med utgångspunkt i tillförlitlighet, lagstiftning och etik.

Ämne:	Yrkesämne
Studiehelhet:	9. Multimedia B
Omfattning:	5 sv

Mål och centralt innehåll, berömlig nivå

Studiehelheten bygger på de kunskaper som inhämtats i studiehelheten multimedia A. De studerande skall utveckla och fördjupa sitt formspråk och kreativa förmåga i såväl förarbete som i produktion.

Studiehelheten skall ge ökade kunskaper om och ökad praktisk erfarenhet av multimediala författarprogram. Den skall utveckla social kompetens och ansvarskänsla i arbetet med multimedia.

Kunskaper om lagar och andra rättsregler samt förmåga att ta ställning i etiska frågor inom området ingår i studiehelheten.

Mål som den studerande skall ha uppnått

Den studerande skall

- kunna planera och skapa en komplex multimedieproduktion och utföra HTML-kodning
- kunna använda sig av episkt och dramatiskt berättande och olika berättartekniska grepp vad gäller bild- och ljudmedier i multimedieproduktion
- kunna analysera och anpassa teknik och form till mediets olika användningsområden, möjligheter och begränsningar
- kunna producera olika typer av rörliga sekvenser
- kunna lägga ut en produktion på Internet
- kunna planera en produktion med hänsyn till tidsaspekt samt bedöma kostnaden för den
- känna till hur arbetet organiseras vid olika typer av professionell medieproduktion
- kunna följa utvecklingen inom området och använda inom branschen förekommande fackuttryck
- ta hänsyn till lagstiftning och etiska regler och kunna diskutera etiska och rättsliga frågor som har samband med publicering av multimedia.

Bedömning

Berömliga (5)

Den studerande

- analyserar sambandet mellan arbetsmetoder, tid, kostnader och den färdiga produktens kvalitet och gör bedömningar utifrån detta i sitt arbete.
- utnyttjar mediets verktyg och arbetar på ett nyskapande sätt.

Goda (3)

Den studerande

- planerar och genomför på ett ansvarsfullt och kvalitetsmedvetet sätt en komplex multimedieproduktion.
- bygger upp struktur och navigation anpassad till målgrupp och budskap.
- dokumenterar sitt arbete.

Nöjaktiga (1)

Den studerande

- planerar och genomför, med viss handledning, en mer avancerad multimedieproduktion
- använder sig av berättartekniska grepp och anpassar teknik och form till mediets olika användningsområden och följer regler och lagar inom området.

Målsättningen med de valbara ämnena är att de studerande skall erbjudas möjligheter att bredda sitt yrkeskunnande eller förbereda sig för fortsatta studier. De valbara ämnena kan variera mellan 10-20 % av studierna vilket innebär en variation mellan 12–24 sv.

I syfte att uppnå uppställda målsättningar har de valbara ämnena delats i följande block:

- yrkesämnesblocket
- blocket för vidare studier
- språkblocket
- övriga valbara ämnen

7-9. Yrkesämnesblocket

Inom ramen för yrkesämnesblocket erbjuds de studerande att välja bland de studiehelheter som återstår bland studiehelheterna 7-9 i programstrukturen.

10. Blocket för vidare studier

Inom ramen för blocket för vidare studier erbjuds de studerande hela blocket på 12 sv eller endast ämnena matematik och fysik på 6 sv.

Blocket för vidare studier innehåller:

- matematik	4 sv
- fysik	2 sv
- svenska	4 sv
- engelska	2 sv

Matematik

Studierna i valbar matematik bygger vidare på kunskaper som motsvarar den matematik som ingår i kärnämnen. Målet är att bredda och fördjupa de studerandes kunskaper inom olika matematiska områden. Inom den valbara matematiken fokuseras innehållet främst på funktioner, derivator, extremvärden och statistik. Målsättningen är också att den valbara matematiken skall fylla samma krav som matematik C i Sverige.

Fysik

Studier i valbar fysik bygger vidare på kunskaper som motsvarar den fysik som ingår i kärnämnen. Centralt tema är fysiken i samhället. Inom den valbara fysiken behandlas bl.a. energi, effekt, rörelsemängd samt optik.

Svenska

Studierna i valbar svenska bygger vidare på kunskaper som motsvarar den svenska som ingår i kärnämnen. Målsättningen är att de studerande skall kunna uttrycka sig ledigt inför publik samt inse betydelsen av språk och stil i olika situationer. De studerande skall kunna uttrycka sig språkligt korrekt och säkert i skrift samt ha goda kunskaper i argumentationsteknik och grammatik. De studerande skall också inneha kunskaper i litteratur- och språkhistoria som motsvarar kraven för behörighet för högskolestudier i Sverige.

Engelska

Studierna i valbar engelska bygger vidare på kunskaper som motsvarar den engelska som ingår i kärnämnen. Målsättningen är att de studerande skall kunna använda engelska på ett smidigt sätt i olika situationer. De skall förstå autentiskt tal i skiftande sammanhang, kunna delta aktivt i diskussioner och nyanserat framföra och bemöta argument, kunna anpassa språket till kommunikationssituationen och vara medvetna om kulturella olikheter. De skall kunna läsa, skriftligt sammanfatta och kommentera olika slags texter (skönlitteratur, tidningar, facktexter med anknytning till yrkesområdet). De skall ha grundläggande orientering om litteratur, samhällsförhållanden, historia och kultur i de länder där engelska talas.

11. Språkblocket

Språkblocket erbjuds de studerande som vill läsa endast språken och inte välja hela blocket för vidare studier. Inom språkblocket kan de studerande välja bland följande språk:

- svenska 4 sv
- engelska 2 sv
- finska 5 sv
- tyska 5 sv

12. Övriga valbara ämnen

De studerande kan erbjudas att välja idrott och hälsa.

BEDÖMNING AV DE STUDERANDE

1. Syftet och målet med bedömningen

Utöver vad som bestäms i lagen om utbildning efter grundskolan, ÅFS 52/97, samt i av landskapsstyrelsen fastställda läroplansgrunder skall bedömningen förstärka utvecklingen av de studerandes självuppfattning och utveckling som yrkesmänniskor. Vid bedömningen av arbetspraktiken deltar också berörda handledare.

Bedömningen skall förutom att vägleda de studerande också ge information om deras kunskande till lärarna och arbetsgivarna samt utgöra underlag för ansökan till vidare studier.

2. Genomförande av bedömningen

Utöver vad som bestäms i läroplansgrunderna skall de studerande bedömas kvalitativt genom att deras kunskande jämförs med målen för respektive studiehelhet och med de bedömningskriterier som är relaterade till målen. Strävan att uppnå studiehelheternas mål skall stödjas genom bedömning av olika studieavsnitt.

Då en studiehelhet bedöms bör vitsordet baseras på den studerandes kunskande och kompetens i slutskedet. Bedömningsresultaten från olika studieavsnitt kan således inte mekaniskt räknas samman, delas eller betonas, utan den studerandes kunskande och kompetens skall bedömas utgående från fastställda mål för studiehelheten.

Bedömningen skall ske på ett allsidigt sätt och sättet att bedöma skall anpassas till angivna mål. Bedömningen skall ske utgående från relevanta studiemetoder och stöda inlärningen. Studerande skall ha möjlighet att visa sitt kunskande på olika sätt och ha rätt att bli bedömda på annat sätt än enbart genom skriftliga prov och genom skriftliga produkter. Studerande som har handikapp, såsom läs- och skrivsvårigheter eller andra svårigheter, har rätt att på ett för dem rättvist sätt bli bedömda med alternativa bedömnings-metoder.

Alla studerande skall, innan studierna inleds, informeras om bedömningsprinciperna och deras tillämpning, bl.a. om syften och mål, om vitsordsskalan och kravnivåerna, om möjligheterna till omtagning och de villkor som måste uppfyllas för att kunna avancera i studierna, om bedömningen av arbetspraktiken, om korrigerande av bedömningen, och om bedömningen av tillgodoräknade studier samt om dokumenteringen av vitsord och om innehållet i studiekort och avgångsbetyg.

3. Vitsordsgivning

Vitsord skall ges för samtliga yrkesinriktade studiehelheter i läroplanen. Om studier i allmänna ämnen (matematik, svenska m.m.) har bedrivits utöver de som ingår i kärnämnen kan de tas med i bedömningen av kärnämnen. Mängden kärnämnen överstiger då 25 studieveckor.

För kärnämnen ges separata vitsord. Om ett kärnämne ingår i en yrkesinriktad studiehelhet skall ämnet bedömas skilt från studiehelheten. I den studerandes studiekort skall kärnämnen specificeras med tanke på tillgodoräknande för fortsatta studier.

En del av en studiehelhet bör kunna godkännas som genomförd eller räknas till godo också utan vitsord. Då måste man försäkra sig om att de studerande kan ges ett vitsord för ifrågasatt studiehelhet i avgångsbetyget.

För examensarbetet ges skilt vitsord som antecknas på avgångsbetyget.

Det kunnande som påvisats under arbetspraktiken skall bedömas såsom en del av de yrkesinriktade studiehelheter där arbetspraktiken ingår. På avgångsbetyget antecknas endast omfattningen av arbetspraktiken.

Arbetspraktiken inom de studieförberedande utbildningarna med yrkesprofil bedöms med vitsordet godkänd eller icke godkänd.

4. Förnyande av studieprestationer

Beträffande möjligheterna att ta om studieprestationer och höja vitsord gäller vad som sägs i läroplansgrunderna.

5. Rättelse av bedömning

Beträffande rättelse av bedömning gäller vad som sägs i lagen om utbildning efter grundskolan, ÅFS 52/97.

6. Föremål och kriterier för bedömningen

Föremålen och kriterierna för bedömningen skall härledas från de mål som anges i läroplanen. Föremålen för bedömningen är de gemensamma betoningarna och den för alla branscher gemensamma baskompetensen, behärskandet av arbetsmetoder, redskap, material och arbetsprocesser samt arbetssäkerheten och den kunskap som ligger till grund för arbetet.

I det följande definieras kunnande på nivåerna nöjaktiga, goda och berömliga och på basen av dem fastställer skolan bedömningskriterierna för studiehelheterna.

Nöjaktiga:

De studerande skall kunna arbeta inom det yrkesområde som motsvarar examen och sköta uppgifter som motsvarar examen, oavsett smärre brister i färdigheter och kunskaper. De studerande skall kunna använda de vanligaste arbetsmetoderna, arbetsredskapen och materialen och behärska de grundläggande arbetsuppgifterna inom respektive bransch.

De studerande skall kunna fungera i miljöer och situationer som de är bekanta med. De skall kunna tillämpa inhämtade färdigheter och för arbetet relevanta kunskaper i inövade, ofta återkommande situationer. De skall under handledning kunna söka fram fakta som gäller arbetet och kunna återge dessa muntligt eller skriftligt. De skall kunna utföra de uppgifter som de har tilldelats och bedöma sig själva och sitt arbete. De studerande skall iaktta arbetstider och säkerhetsföreskrifter liksom andra anvisningar och överenskommelser samt rådgöra om avsteg från dessa.

Goda:

De studerande skall kunna använda för respektive bransch aktuella arbets-metoder, arbetsredskap och material. De studerande skall klara sig i olika arbetssituationer och kunna tillämpa sina färdigheter och för arbetet relevanta kunskaper.

De skall kunna klassificera, jämföra och organisera inhämtat kunnande och omsätta detta i praktiken. De skall kunna se sitt arbete som en helhet och också beakta arbetsplatsens speciella behov. De skall kunna tillämpa gällande regler och anvisningar i olika situationer och iaktta föreskrifterna om säkerhet i arbetet. De skall självständigt kunna utföra arbetsuppgifter som de tilldelats och kunna

utvärdera sig själva och sitt arbete mångsidigt. De studerande skall kunna bedöma information med tanke på riktighet och tillförlitlighet.

Berömliga:

De studerande skall kunna välja de för sitt arbete bäst lämpade arbets-metoderna, arbetsredskapen och materialen.

De skall kunna utvärdera och vidareutveckla sin arbetsteknik. De skall agera aktivt och konstruktivt i olika situationer och i samverkan med olika grupper. De studerande skall finna nya lösningar och klara upp konfliktsituationer. De bör självständigt kunna utföra också andra än förelagda uppgifter. De bör kunna utveckla sitt arbete, sin arbetsmiljö och säkerheten i arbetet samt mångsidigt bedöma sig själva och utveckla sin beredskap att verka under varierande förhållanden.

De studerande skall kunna bedöma inhämtad information med tanke på dess riktighet och tillförlitlighet. De skall kunna klassificera, jämföra och organisera sitt kunnande, omsätta det i praktiken och dra logiska slutsatser. De skall kunna prioritera frågor, göra upp planer och begrunda effekterna av olika alternativ för att kunna välja det lämpligaste i respektive fall.

De studerande skall i sin verksamhet kunna beakta arbetsplatsens specialbehov. De skall kunna se sitt arbete som en del av den verksamhet som bedrivs på arbetsplatsen och i hela dess verksamhetsmiljö.

7. Vitsordsskalan

Beträffande vitsordsskalan gäller vad som bestäms i läroplansgrunderna.